

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

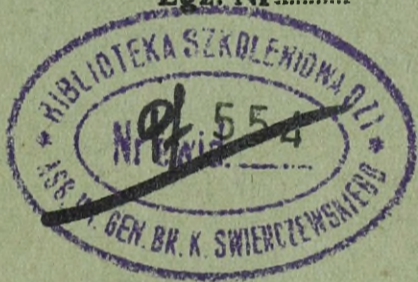
12

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr..... 1

TEZY NA SYMPOZJUM NAUKOWE
Temat: **MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY**
PROWADZENIA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

X 410741
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

WARSZAWA

MAJ

1978

12

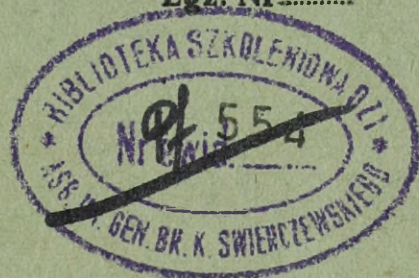
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr.....

1

TEZY NA SYMPOZJUM NAUKOWE

**Temat: MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY
PROWADZENIA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH**

X 410741
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. _____

SPIS TREŚCI:

W S T E P

1. OCENA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

1.1. Celowość prowadzenia działań rajdowych.

1.2. Warunki prowadzenia działań rajdowych.

1.3. Ocena obiektów w głębi ugrupowania nieprzyjaciela wymagających zniszczenia w czasie prowadzenia działań rajdowych.

2. ISTOTA, TREŚĆ I CHARAKTER DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

2.1. Istota i treść działań rajdowych.

2.2. Formy i sposoby prowadzenia działań rajdowych.

2.3. Zadania realizowane przez oddział /grupę/ rajdowy.

3. SKŁAD, UGRUPOWANIE I MOŻLIWOŚCI BOJOWE ODDZIAŁÓW /GRUP/
RAJDOWYCH

3.1. Skład oddziału /grupy/ rajdowego.

3.2. Ocena możliwości bojowych oddziału /grupy/ rajdowego.

3.3. Możliwości wykorzystania w składzie oddziałów rajdowych pododdziałów artylerii, OPL i inżynierskich oraz wsparcia ich przez lotnictwo i śmigłowce szturmowe.

3.4. Ugrupowanie oddziału /grupy/ rajdowego.

4. ORGANIZACJA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

4.1. Planowanie działań rajdowych.

4.2. Przygotowanie oddziałów /grup/ rajdowych.

4.3. Organizacja zabezpieczenia bojowego i współdziałania.

5. PROWADZENIE DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

5.1. Prowadzenie działań rajdowych w działaniach zaczepnych pułku i dywizji.

5.2. Prowadzenie działań rajdowych w obronie pułku i dywizji.

ZAKOŃCZENIE

WSTEP.

W ostatnich latach nastąpiło zainteresowanie działaniami rajdowymi. W historii znane są one pod nazwą działań zagonowych. W aktualnej literaturze poglądy na prowadzenie działań rajdowych są niezwykle kontrowersyjne, często sprzeczne i zaliczane do grupy zadań realizowanych przez oddziały wydzielone.

W wyniku uwzględnienia problemów działań rajdowych w niektórych ćwiczeniach taktyczno-operacyjnych w ASG WP i w wojskach można już obecnie określić główne zasady organizowania i prowadzenia działań rajdowych. Zostały one podane w formie tezy, jako zagadnienia do dyskusji.

Tematyka sympozjum wynika z zadań szkoleniowych określonych w dyrektywie Ministra Obrony Narodowej na lata 1976-80 i rozkazie MON nr 017 z dnia 20.10.1977 r. do szkolenia Sił Zbrojnych PRL w 1978 roku. ASG WP realizując powyższe zadania dyrektywne opracowała po konsultacji ze sztabem SOW, POW i niektórych związków taktycznych materiał teoretyczny dotyczący zasad organizowania i prowadzenia działań rajdowych przez pułk i dywizję.

Sądzymy, że liczny udział doświadczonych dowódców i oficerów sztabów z wojsk, kadry naukowo-dydaktycznej i słuchaczy przyczyni się do pogłębienia tej aktualnej i niezwykle ciekawej problematyki oraz pozwoli zebrać bogate wnioski i propozycje, by na ich podstawie uzupełnić opracowany materiał teoretyczny.

1. OCENA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

1.1. Celowość stosowania działań rajdowych

W historii sztuki wojennej spotykamy liczne przykłady prowadzenia działań rajdowych. Szczególnie bogata w tym zakresie jest historia polskiej sztuki wojennej. Działania rajdowe /zagonowe/ stały się niejako polską "specjalnością", zwłaszcza w czasie

szwedzkiego "połtopu" i kompanii Stefana Batorego w latach 1579-1582 oraz w późniejszym okresie.

Współczesne konflikty zbrojne dostarczają również wiele przykładów prowadzenia działań rajdowych przez wyspecjalizowane pododdziały. Charakterystycznym przykładem są działania rajdowe na przyczółku zachodniego brzegu Kanału Sueskiego w październiku 1973 r.

Wzrost możliwości bojowych współczesnych oddziałów i związków taktycznych, manewrowy i dynamiczny charakter działań bojowych, brak ciągłych frontów i szybko zmieniające się sytuacje na współczesnym polu walki pozwalają sądzić, że działania rajdowe mogą być prowadzone w różnej skali przez pododdziały o różnym składzie.

Powstała obiektywna konieczność zwalczania różnorodnych obiektów /celów/ i ważnych środków ogniowych w głębi ugrupowania nieprzyjaciela, których ciężar gatunkowy i ważność ciągle wzrasta. Szczególnie środki napadu jądrowego i współczesne wyrzutnie raketowe typu LARS, zmieniające ciągle stanowiska startowe /ogniowe/ są niezwykle trudne do zniszczenia aktualnymi środkami ogniowymi. Ich niszczenie wiąże się z dużym zużyciem amunicji i zaangażowaniem znacznej części środków ogniowych. Stąd też działania rajdowe niejako uzupełniają system ognia i przyczyniają się do uzyskania przewagi ogniowej. Jednocześnie dezorganizują system dowodzenia, ognia i logistyczny nieprzyjaciela, ograniczają także jego zdolność bojową.

Z powyższych rozważań wynika, że prowadzenie działań rajdowych jest niezbędne i celowe zarówno w działaniach zaczepnych, jak i obronnych.

1.2. Warunki prowadzenia działań rajdowych

Z charakteru współczesnego pola walki wynika, że działania rajdowe będą prowadzone w toku działań bojowych, w skomplikowanych sytuacjach, w różnorodnym terenie i trudnych warunkach atmosferycznych, przy istnieniu luk i prowadzeniu działań na kierunkach,

Działania rajdowe mogą być prowadzone zarówno w natarciu, jak i obronie.

Najkorzystniejsze warunki prowadzenia działań rajdowych będą podczas pościgu, który charakteryzuje się brakiem ciągłego frontu nie-ustabilizowaną sytuacją i nietrwałym systemem ognia nieprzyjaciela. Warunki te umożliwiają swobodne działanie i operowanie oddziałów /grup/ rajdowych w głębi jego ugrupowania bojowego /operacyjnego/ oraz aktywne wyszukiwanie i zwalczanie określonych obiektów.

Istniejące aktualne lub znajdujące się w budowie różnorodne stałe obiekty o znaczeniu wojskowym /magazyny i składy amunicji specjalnej, stanowiska startowe rakiet, stacje radiolokacyjne, lotniska i tp./, z uwagi na ich ilość, przeznaczenie i przestrzenne rozlokowanie mogą w bardzo istotny sposób wpływać na prowadzenie działań bojowych wojsk. Stąd też z racji swego przeznaczenia i przydatności bojowej muszą one być niszczone /obezwładniane/. W ich niszczeniu dużą rolę m.in. spełniać będą oddziały /grupy/ rajdowe.

Działanie oddziałów /grup/ rajdowych w głębi ugrupowania bojowego /operacyjnego/ będzie z reguły utrudnione zwłaszcza w strefie taktycznej o największym nasyceniu wojsk, środków walki i transportu. Na przykład, w pasie obrony dywizji nieprzyjaciela /RFN/ o szerokości 20-30 km i głębokości 20-30 km wykorzystywane

będą zazwyczaj 3-4 drogi o twardej nawierzchni. Przyjmując, że 1/3 sił dokonuje manewru, a większość tyłów realizuje dowóz^{x/}, to na każdej drodze znajdzie się ponad 500 różnych pojazdów. Uwzględniając zatem głębokość ugrupowania bojowego dywizji w obronie /20-50 km/ - przypada średnio na 1 km drogi 10-25 pojazdów będących w ciągłym ruchu.

Z tych ogólnych obliczeń wynika więc, że oddział /grupa/ rajdowy nie może wykorzystywać ważniejszych dróg. W celu unikania spotkania z kolumnami nieprzyjaciela, głównie w czasie przesuwania się w głąb jego ugrupowania oddział rajdowy musi wykorzystywać ścieżki i drogi polne /bezaroża/.

1.3. Ocena obiektów w głębi ugrupowania nieprzyjaciela wymagających zniszczenia w czasie prowadzenia działań rajdowych /przez oddziały rajdowe/

Współcześnie siła każdej z walczących stron zależy w dużej mierze od posiadanych w głębi sił i środków. Wzrasta zatem ciężar gatunkowy potrzeb zwalczania różnorodnych obiektów rozmieszczonych w głębi ugrupowania nieprzyjaciela.

Z analizy zadań bojowych pułku i dywizji oraz oceny ugrupowania nieprzyjaciela wynika, że w pasach działania wojsk znajduje się dużo obiektów przeciwnika mających wpływ na przebieg walki. Do najważniejszych z nich należą niewątpliwie środki jądrowe, nowoczesne środki ogniowe o dużej mocy oraz system dowodzenia, walki radioelektronicznej i logistyczny.

Podczas działań rajdowych mogą być niszczone taktyczne i taktyczno-operacyjne środki napadu jądrowego, składy amunicji i min. jądrowych, pododdziały dowozu amunicji min i głowic jądrowych oraz

^{x/} W DZ Bundeswehry znajduje się ponad 560 czołgów i transp. opano., 3700 samochodów i około 270 innych środków walki. Jeśli z tej ilości 1/3 sił i środków dokonuje manewru, a tyły dowożą środki materiałowe, wówczas w ruchu około 200 wozów bojowych i 2000 pojazdów. Na każdej drodze poruszać się będzie na długości 20-30 km ponad 500 pojazdów.

punkty obsługi technicznej.

Do najważniejszych środków ogniowych /klasycznych/ należy zaliczyć baterie LARS i MARS niezwykle ruchliwe i o dużej sile ognia oraz pododdziały artylerii dalekiego zasięgu.

W systemie dowodzenia ważną rolę spełniają punkty dowodzenia z rozwiniętym systemem informacyjnym i łączności, które decydują w znacznym stopniu o powodzeniu w walce.

Dezorganizując działaniami rajdowymi system dowodzenia nieprzyjaciela pozbawiamy go możliwości reagowania na przebieg walki i skoordynowanego działania jego wojsk.

W skład systemu walki radioelektronicznej nieprzyjaciela wchodzi różnorodne pododdziały i środki, zakłócające system dowodzenia naszych wojsk. Dlatego też zwalczanie systemu walki radioelektronicznej nieprzyjaciela odgrywa istotną rolę. Prowadzi pośrednio do uzyskania i wykorzystania przewagi nad przeciwnikiem zarówno w sferze dowodzenia, jak i w kierowaniu systemem ognia.

System logistyczny nieprzyjaciela jest szczególnie wrażliwy na oddziaływanie oddziałów rajdowych.

Zwalczanie poszczególnych części składowych tego systemu doprowadza do zakłócenia dowozu i zaopatrzenia wojsk w amunicję i środki materiałowe, a tym samym obniża ich wartość bojową.

We współczesnych warunkach, kiedy działania bojowe wojsk lądowych prowadzone są w wymiarze lądowo-powietrznym wzrasta rola i ranga systemu OPL. W całym kompleksie przedsięwzięć w ramach zwalczania systemu OPL nieprzyjaciela działania rajdowe odgrywać będą ważną rolę. Są to przeważnie obiekty małe, rozmieszczone na niewielkim obszarze, z reguły trudne do wykrycia i zniszczenia środkami ogniowymi.

Z przedstawionej oceny obiektów nieprzyjaciela zarówno pod względem ważności, ^{jak} i ich znaczenia wynika, że w działaniach rajdowych należałoby niszczyć następujące siły i środki oraz elementy ugrupowania: środki napału jądrowego, punkty dowodzenia, węzły łączności, siły i środki walki radioelektronicznej, stacje radiolokacyjne, środki OPL, pododdziały artylerii raketowej i lufowej, składy i urządzenia tyłowe, składy amunicji specjalnej /jądrowej i chemicznej/, rurociągi oraz inne elementy ugrupowania bojowego /operacyjnego/.

Charakter, struktura i liczba obiektów określają skład i liczbę oddziałów rajdowych oraz treść zadań tych oddziałów.

Sądzymy, że w czasie dyskusji dokonana zostanie szczegółowa selekcja obiektów, które należałoby niszczyć w działaniach rajdowych.

2. ISTOTA, TREŚĆ I CHARAKTER DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

2.1. Istota i treść działań rajdowych

W dyrektywie i rozkazie MON do szkolenia Sił Zbrojnych PRL na 1978 rok działania polegające na poszukiwaniu i zwalczaniu wewnątrz ugrupowania nieprzyjaciela jego sił i środków określono terminem "działania rajdowe". Termin ten oznacza działania, czynności określonego pododdziału /oddziału/. Słownik Wyrazów Obcych wyjaśnia pojęcie "rajd" następująco: "Dywersyjny wypad oddziałów wojska /dawniej zwłaszcza kawalerii/ w głąb terytorium nieprzyjacielskiego".

Działania rajdowe polegają zatem na śmiałym i zdecydowanym przenikaniu pododdziałów /oddziałów/ w głąb ugrupowania nieprzyjaciela, niespodziewanym ataku /napadzie/ na określony obiekt i jego szybkim zniszczeniu lub obezwładnieniu oraz ponownym przeniknięciu przez ugrupowanie nieprzyjaciela.

Aktualnie nie ma wypracowanych zasad teoretycznych dotyczących działań rajdowych. Wstępne badania i sporadyczne przypadki uwzględniania problematyki w ćwiczeniach /np. w ćwiczeniu "SZOP-78/ nie mogą stanowić podstawy do zdefiniowania pojęcia "działań rajdowych".

Nie mniej jednak proponuje się przyjęcie następującej definicji:

"Działania rajdowe - dywersyjny wypad specjalnie przygotowanego pododdziału /oddziału/ wewnątrz i na tyły ugrupowania nieprzyjaciela w oderwaniu od sił własnych, w celu niszczenia ważnych i wrażliwych elementów jego ugrupowania bojowego /operacyjnego/ oraz dezorganizacji jego systemu dowodzenia i logistycznego".

Działania rajdowe, jakkolwiek noszą znamiona kategorii taktycznej, to w sferze ich planowania, zwłaszcza zabezpieczenia i wsparcia przez lotnictwo może odbywać się na szczeblu operacyjnym, a mianowicie:

- doraźne wsparcie przez lotnictwo, zwłaszcza w przypadku działania silnych oddziałów rajdowych;

- uzupełnianie środków walki i zaopatrzenia /amunicji/i tp./

drogą zrzutów powietrznych lub dowozu śmigłowcami transportowymi w doraźnych punktach na kierunku działań oddziałów /grup/ rajdowych.

2.2. Formy i sposoby prowadzenia działań rajdowych

Prowadzenie działań rajdowych zależy głównie od skrytości i szybkości działania oddziałów /grup/ rajdowych, możliwości uzyskania zaskoczenia i wielu innych czynników /charakteru działania nieprzyjaciela, pory roku i tp./. Teren w działaniach rajdowych odgrywa decydującą rolę. Najdogodniejsze do prowadzenia tego rodzaju działań są obszary o rozwiniętej sieci dróg, dużej ilości różnorodnych ukryć /zalesione, pokryte zagajnikami i niedużymi kompleksami leśnymi/.

Warunki w jakich może wchodzić pododdział /oddział/ - zwany oddziałem /grupą/ rajdowym - do działań rajdowych będą niezwykle zróżnicowane. W każdym wypadku jego wejście i przekroczenie rubieży styczności wojsk powinno być niezwykle starannie przygotowane i zabezpieczone. Oddziały /grupy/ rajdowe mogą przekraczać rubież styczności wojsk:

- w natarciu po przełamaniu głównej pozycji obrony nieprzyjaciela w przypadku możliwości dokonania manewru i oskrzydlenia jego zgrupowania oraz wykonania wyłomu w obronie przynajmniej na głębokość ugrupowania brygad pierwszego rzutu;
- w boju spotkaniowym i pościgu, gdy istnieć będą otwarte skrzydła i luki;
- przenikać przez luki i odcinki terenu trudnodostępnego w obronie nieprzyjaciela;

- drogą powietrzną /przerzut śmigłowcami/;
- na kierunkach uderzeń jądrowych.

Podstawowymi formami zwalczania przez oddziały /grupy/ rajdowe obiektów i elementów w głębi ugrupowania bojowego /operacyjnego/ nieprzyjaciela są napady, zasadzki i atak z zaskoczenia.

Działania rajdowe polegają na szeregu równoczesnych lub następujących po sobie napadów ataków i zasadzek oraz wyczekiwaniu w ukryciach, by ponowić uderzenie /atak/ na ten sam lub inny obiekt. Stosując powyższe formy działań oddział /grupa/ rajdowy może uderzać całością lub częścią sił samodzielnie lub we współdziałaniu z desantem powietrznym, oddziałem wydzielonym lub siłami głównymi /oddziałami i związkami taktycznymi/ nacierającymi od czoła.

Sposoby działania oddziałów /grup/ rajdowych zależą od rodzaju prowadzonych działań bojowych, treści zadań bojowych, warunków terenowych i sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz charakteru prowadzenia działań bojowych przez nieprzyjaciela. Uwzględniając powyższe czynniki wyróżnić można niejako dwa główne sposoby działania oddziałów /grup/ rajdowych, a mianowicie:

1. Wyjście i przenikanie na tyły ugrupowania bojowego /operacyjnego/ nieprzyjaciela, działanie i niszczenie jego obiektów w kierunku do sił własnych. Ten sposób działania oddziałów /grup/ rajdowych może być stosowany:

- w obronie dywizji i armii;
- w natarciu podczas odpierania zwrotów zaczepnych.

2. Wyjście i przenikanie na tyły nieprzyjaciela z jednoczesnym przesuwaniem się w głąb jego ugrupowania bojowego /operacyjnego/ i niszczeniem obiektów na określonym obszarze /kierunku/. W końcowej fazie oddział /grupa/ rajdowy może otrzymać zadanie opamowania określonego obiektu samodzielnie albo we współdziałaniu z desantem lub oddziałem wydzielonym i utrzymania go do czasu podejścia sił głównych dywizji /armii/.

Czas prowadzenia działań przez oddział /grupe/ rajdowy zależy od wielu czynników i może wynosić od kilku godzin do kilku dni.

We współczesnych warunkach istnieją realne możliwości prowadzenia działań rajdowych w wymiarze lądowo-powietrznym. Oddział rajdowy może zatem składać się z sił i środków działających na lądzie /rzut lądowy/ oraz sił i środków uderzających z powietrza /śmigłowce szturmowe i desant śmigłowcowy/.

2.3. Zadania realizowane przez oddział /grupe/ rajdowy

Do zasadniczych zadań jakie może wykonać oddział /grupe/ rajdowy należy zaliczyć:

- poszukiwanie i niszczenie środków przenoszenia i składów /amunicji/ broni masowego rażenia oraz punktów /miejsc/ jej elaboracji;
- rozpoznawanie i niszczenie pododdziałów artylerii rakietowej /lufowej/ nieprzyjaciela w ruchu i na stanowiskach startowych;
- wykrywanie i niszczenie stanowisk dowodzenia, węzłów łączności i stacji radiolokacyjnych, a tym samym dezorganizowanie systemu dowodzenia i rozpoznania nieprzyjaciela;
- niszczenie różnego rodzaju obiektów i urządzeń tyłowych nie-

- przyjaciela zarówno przewożonych /w ruchu/, jak i stacjonarnych /zakłócenie systemu logistycznego nieprzyjaciela/;
- wykrywanie, izolowanie i rozbięcie odwołów specjalnych nieprzyjaciela;
 - niszczenie śmigłowców i samolotów na lądowiskach i lotniskach;
 - wywoływanie chaosu i paniki na tyłach nieprzyjaciela poprzez niszczenie obiektów komunikacyjnych, rurociągów, mostów, zapór wodnych i tp.

Oddział rajdowy może również opanowywać i utrzymywać do czasu podejścia sił głównych lub oddziału wydzielonego /wysadzenia desantu/ ważne obiekty, rubieże lub przejścia niewralgiczne w trudno dostępnym terenie.

Powyższe zadania oddział rajdowy może realizować poprzez wykrywanie /rozpoznawanie/ obiektów nieprzyjaciela, szybkie podejścia do nich, uderzenie z zaskoczenia na najbardziej wrażliwe elementy tych obiektów i szybkie ich niszczenie.

3. SKŁAD, UGRUPOWANIE I MOŻLIWOŚCI BOJOWE ODDZIAŁÓW /GRUP/ RAJDOWYCH

3.1. Skład oddziału /grupy/ rajdowego

Z uwagi na charakter obiektów, ich przeznaczenie, siłę i sposób ochrony /obrony/, stanowiące przedmiot działań rajdowych, do ich niszczenia /zwalczania/ niezbędne są siły od plutonu do pułku. Nie mniej jednak należy mieć na uwadze konieczność niszczenia niekiedy kilku obiektów równocześnie. Z tego względu różny może być skład oddziału rajdowego.

Oddział rajdowy, zgodnie z postanowieniami znowelizowanego Regulaminu Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk^x/, stanowi jeden z oddziałów specjalnych tworzonych doraźnie do wykonania określonych zadań bojowych w ugrupowaniu i na tyłach nieprzyjaciela.

Skład oddziału rajdowego zależy od wielkości i charakteru obiektu, treści zadania, warunków terenowych i sytuacji taktyczno-operacyjnej.

Z doświadczeń kilku ćwiczeń z wojskami w SOW i POW wynika, że oddział /grupę/ rajdowy może być organizowany przed lub w czasie walki w składzie od wzmocnionej kompanii czołgów /zmechanizowanej na BWP/ do pułku włącznie. W skład oddziału rajdowego mogą wchodzić pododdziały artylerii, środki przeciwlotnicze, pododdziały saperów i inne.

Oddział /grupę/ rajdowy należałoby organizować na szczeblu od pułku wzwyż. Pułk zmechanizowany /czołgów/ może organizować oddział /grupę/ rajdowy w sile od kompanii do batalionu piechoty /czołgów/, wzmocniony pododdziałami i środkami artylerii, obrony przeciwlotniczej i saperów.

Dywizja może tworzyć oddział rajdowy w sile od batalionu do pułku, wzmocnionego środkami i pododdziałami rodzajów wojsk i służb. Ilość sił i środków wzmocnienia zależy od charakteru obiektów wymagających zniszczenia na tyłach nieprzyjaciela i wielu innych czynników /terenu i sytuacji taktyczno-operacyjnej/.

^x -----
Projekt nowego regulaminu walki. W aktualnie obowiązującym regulaminie walki nie wspomina się o działaniach rajdowych.

We współczesnych warunkach już od szczebla dywizji wżwyy należałoby tworzyć oddział rajdowy zdolny do wykonywania uderzeń z lądu /ziemi/ przez "rzut lądowy" i z powietrza przez "rzut powietrzny".

Dla zapewnienia samodzielności oddział rajdowy powinien dysponować siłami i środkami materiałowymi, w tym również medycznymi i naprawczymi. Ilość sił i środków zabezpieczających nie może z kolei ograniczać swobody i ruchliwości oddziału rajdowego. Uważa się, że w tym względzie należałoby przyjąć następujące naliczenie:

- ocołówki techniczne /ciągniki pancerne/ - jeden na kcz lub kp na BWP;
- medyczne - jeden sanitarny transporter opancerzony na kcz lub kp na BWP;
- amunicję oraz mps na transporterach opancerzonych w ilości niezbędnej do wykonania zadania.

Należy zakładać, że część środków materiałowych, głównie paliwo /mps/ i żywność oddział rajdowy powinien zdobyć, podobnie jak to miało miejsce w czasie II wojny światowej.

W dyskusji w czasie sympozjum należałoby zwrócić uwagę na możliwość prowadzenia rajdu powietrznego poprzez wysadzanie desantów taktycznych, ruchliwych pododdziałów w sile do kompanii piechoty lub prowadzenia działań rajdowych w wymiarze lądowo-powietrznym składających się z sił i środków działających na lądzie /rzut lądowy/ oraz śmigłowców szturmowych i drobnych desantów śmigłowcowych - stanowiących niejako rzut powietrzny.

3.2. Ocena możliwości bojowych oddziału /grupy/ rajdowego

Możliwości bojowe oddziału /grupy/ rajdowego należałoby określać na podstawie wskaźników jakościowych zasadniczego uzbrojenia biorąc pod uwagę możliwości rozbicia określonych sił i środków nieprzyjaciela w przypadku napotkania oporu lub ataku jego sił oraz możliwości w zakresie niszczenia różnego rodzaju obiektów stałych znajdujących się na tyłach przeciwnika.

Z uwagi na to, że w skład oddziału rajdowego wchodzi różne pododdziały i środki ogniowe /rażenia/ wskazanym jest podanie jego możliwości bojowych w dwóch kategoriach, tj. wskaźniki jakościowe i możliwości rażenia.

Możliwości bojowe oddziału rajdowego zależą od jego składu. Jeśli trzon tego oddziału stanowi kcz, wówczas może ona jedną jednostką ognia /pociskami odłamkowo-burzącymi/ zniszczyć /ogniem pośrednim/ nieprzyjaciela na powierzchni około 1.56 ha, a pociskami ppanc przy zakładanym prawdopodobieństwie /0,3 dla celownika optycznego i 0,5-0,6 z wykorzystaniem dalmierza/ zniszczyć 21 środków opancerzonych. Z kolei przydzieloną baterią artylerii /samobieżnej/ przy użyciu 0,5 jo może obezwładnić nieprzyjaciela na powierzchni około 1.55 ha. Wskaźnik jakościowy tej baterii wynosi 7.52, a ciężar jednej salwy w ciągu minuty - 3.105 t.

Jeśli z kolei zasadniczym trzonem oddziału rajdowego stanowić będzie kp na BWP, wówczas może ona przy wykorzystaniu armaty 73 mm i PPK zniszczyć około 12 środków opancerzonych nieprzyjaciela. W liczbie tej nie uwzględniono możliwości środków ppanc piechoty /granatników i innych^{x/}.

^{x/} -----
Dane obliczono na podstawie opracowania ppk inż. Chmielewskiego. ASG WP, nr bibl. 0348.

Możliwości bojowe /ogniowe/ oddziału rajdowego mogą być znacznie większe, zwłaszcza w przypadku uzyskania zaskoczenia. Oddział rajdowy w składzie kp na BWP z plutonem czołgów podczas prowadzenia ognia z krótkich przystanków i w ruchu, przy zużyciu średnio 5 pocisków do jednego celu może zniszczyć 1 jo do 125 celów^{x/}. Natomiast oddział rajdowy w składzie kcz /16 czołgów/ i plp na BWP /przy tych samych założeniach/ może zniszczyć do 170 celów.

W przedstawionych możliwościach dostrzega się dużą różnicę. Wynika ona przede wszystkim z przyjętych różnych założeń określania możliwości ogniowych oddziału rajdowego. Stąd też stawiając zadania bojowe dla oddziału rajdowego należy rozpatrywać jego możliwości bojowe w różnych aspektach.

Możliwości bojowe śmigłowców szturmowych wspierających oddział rajdowy lub wchodzących w jego skład określa się za pomocą trzech grup wskaźników: skuteczności bojowej, przestrzennych i czasowych. Głównym wskaźnikiem określającym skuteczność bojową śmigłowców szturmowych podczas wsparcia ogniowego oddziału rajdowego są możliwości ogniowe.

Śmigłowce szturmowe przystosowane do strzelań, np. Mi-2 pociskami PPK i do strzelań niekierowanymi pociskami rakietowymi S-5 mogą:

a/ znać ugrupowania oddziału rajdowego:

- przy użyciu 18 śmigłowców /eskadra/ uzbrojonych w PPK - zniszczyć około 35 środków pancernych nieprzyjaciela;

^{x/} -----
Dane obliczono na podstawie podręcznika "Zasady działania pododdziałów podczas przełamywania obrony nieprzyjaciela. Wyd. MON, sygn. Szkol. 483/74.

- przy użyciu 18 śmigłowców uzbrojonych w rakiety niekierowane S-5 i działa 23 mm - zniszczyć około 5 transporterów opancerzonych.

b/ Znad ugrupowania bojowego nieprzyjaciela należy uwzględnić wskaźnik pokonania jego obrony przeciwlotniczej wynoszący 0,8.

3.3. Ocena możliwości wykorzystania w składzie oddziałów rajdowych pododdziałów artylerii, OPL i inżynierskich oraz wsparcia ich przez lotnictwo i śmigłowce szturmowe

3.3.1. Wykorzystanie pododdziałów artylerii

Olbrzymie możliwości ogniowe, manewrowe i transportowe nowoczesnych BWP i czołgów stawiają konkretne wymagania pododdziałom artylerii wspierającym i wchodzącym w skład oddziałów rajdowych. Oznacza to, że pododdziały artylerii powinny być wysoce manewrowe, o dużej sile i zasięgu ognia oraz zdolne do działań w trudnych warunkach terenowych. Stąd też w skład oddziału /grupy/ rajdowego powinna wchodzić głównie artyleria samobieżna.

Wsparcie oddziału rajdowego przez artylerię może być bezpośrednie, głównie przez pododdziały artylerii wchodzące w skład tego oddziału oraz pośrednie przez DGA /PGA/.

W zależności od składu oddziału rajdowego różne będzie jego wzmocnienie artylerią - od baterii do dywizjonu. O sile wsparcia ogniowego oddziału rajdowego decyduje nie tylko liczba baterii artylerii, ale także ilość amunicji i warunki realizacji zadań /czas, odległość strzelania, charakter obiektu i tp./.

Pododdziały artylerii wchodzące w skład oddziału rajdowego mogą tworzyć grupę ogniowego wsparcia realizując zadania ogniowe samodzielnie, np. niszczenie /obezwładnianie/ określonego

obiekty /samoloty na lotniskach, składy amunicji jądrowej, urządzenia tyłowe i tp./ oraz w ramach wsparcia ogniowego sił głównych oddziału rajdowego.

Uwzględniając zatem udział artylerii w ogólnym wsparciu działań oddziału rajdowego można przyjąć, że artyleria może:

- wspierać oddział rajdowy ogniem z zakrytych SO i ogniem na wprost;
- działać w składzie oddziału rajdowego jako grupa wsparcia ogniowego;
- samodzielnie niszczyć wyznaczony obiekt /element obiektu/;
- wspierać ogniem oddział rajdowy z zakrytych SO nie wchodząc w skład tego oddziału.

3.3.2. Wykorzystanie sił i środków OPL w składzie oddziału rajdowego

Ilość sił i środków OPL wchodzących w skład oddziału rajdowego zależy od: składu oddziału rajdowego, charakteru obiektów niszczonych przez ten oddział, czasu trwania działań rajdowych oraz sytuacji taktyczno-operacyjnej.

W czasie prowadzenia działań przez oddział rajdowy na tyłach nieprzyjaciela szczególnymi okresami zagrożenia z powietrza będą marsz do obiektu ataku oraz formowanie kolumn i odejście oddziału rajdowego po wykonaniu zadania. Do zwalczania oddziału rajdowego nieprzyjaciel użyje z reguły śmigłowce uzbrojone i niekiedy lotnictwo myśliwsko-bombowe. W tych okresach osłona przeciwlotnicza oddziału rajdowego powinna być szczególnie silna i odporna na atak śmigłowców nieprzyjaciela. Kolejnym okresem, kiedy oddział rajdowy powinien mieć silną obronę

przeciwlotniczą zwłaszcza od uderzenia śmigłowców uzbrojonych i LMB nieprzyjaciela należy zaliczyć okres przebywania tego oddziału w rejonie wyczekiwania.

Z oceny zagrożenia oddziału rajdowego z powietrza wynika, że należałoby go wzmocnić - w zależności od składu oddziału rajdowego - od plutonu do baterii przeciwlotniczej typu ZSU-23-4 i specjalistycznymi środkami obrony przeciwlotniczej typu "Strzała-1".

W niektórych sytuacjach część środków OPL, głównie armaty przeciwlotnicze mogą być wykorzystane do niszczenia poszczególnych elementów obiektu ataku, jak: samolotów i śmigłowców na lotniskach, stacji radiolokacyjnych i węzłów łączności, składów i magazynów z paliwem i tp.

3.3.3. Wykorzystanie pododdziałów inżynierskich w składzie oddziału rajdowego

Zapewnienie oddziałowi rajdowemu swobody działania i możliwości niszczenia trwałych /stałych/ obiektów nieprzyjaciela na jego tyłach wymaga włączenia do składu tego oddziału również sił i środków inżynierskich.

Do głównych przedsięwzięć zabezpieczenia inżynierskiego działań rajdowych należy zaliczyć:

- inżynierskie^{ro} zpoznanie terenu i obiektów nieprzyjaciela;
- zabezpieczenie drogowe dla zapewnienia oddziałowi rajdowemu dogodnych warunków manewru;
- wykonywanie przejść w zaporach inżynierskich;
- minowanie i niszczenie poszczególnych elementów określonego obiektu.

Do wykonania tych zadań oddział rajdowy - w zależności od jego składu - należy wzmocnić od drużyny do kompanii saperów, mostami towarzyszącymi, czołgami z wydłużonymi ładunkami wybuchowymi i

i urządzeniem spycharkowym, minami i materiałem wybuchowym oraz innymi środkami i sprzętem inżynieryjnym.

3.3.4. Możliwości wsparcia oddziału rajdowego przez śmigłowce szturmowe i lotnictwo

Poważny wpływ na sposób działania i wykonania zadania bojowego przez oddziały rajdowe wywierają śmigłowce szturmowe. Zwiększają one w znacznym stopniu możliwości ogniowe i manewrowe oddziałów rajdowych. Dzięki zastosowaniu śmigłowców szturmowych oddział rajdowy może angażować znacznie mniej sił i środków do niszczenia obiektów nieprzyjaciela oraz niejako "trzymać przeciwnika na dystans", a tym samym zapobiegawczo likwidować jego przeciwdziałania już na dużej odległości od oddziału rajdowego. W tym przypadku może on być organizowany o mniejszym składzie, a przez to stać się bardziej ruchliwym i manewrowym.

W czasie wychodzenia i przejścia oddziału rajdowego do natakowanego rejonu /objektu/ śmigłowce szturmowe mogą wspierać ogniem przede wszystkim działanie pododdziałów ubezpieczenia czołowego niszcząc czołgi i środki przeciwpancerne w punktach oporu /na drogach/ oraz zwaloząc podchodzące odwoły nieprzyjaciela, zwłaszcza oddziały pancerne, wyrzutnie raketowe 110 mm typu LARS i śmigłowce.

Ścisłe zespolenie czołgów, BWP i samobieżnej artylerii wchodzących w skład ubezpieczeń oddziału rajdowego ze śmigłowcami szturmowymi nadaje działaniu tego oddziału charakter "trzeciego wymiaru", zwiększa jego możliwości manewrowe i siłę uderzeniową.

Śmigłowce szturmowe mogą wspierać ogniem oddział rajdowy podczas:

- działania ubezpieczenia czołowego oddziału rajdowego;
- rozwijania oddziału rajdowego i niszczenia obiektu nieprzyjaciela;
- obrony opanowanego obiektu przez oddział rajdowy.

Powyższe zadania bojowe śmigłowce szturmowe mogą wykonywać - w zależności od konkretnej sytuacji i warunków terenowych - znad ugrupowania bojowego oddziału rajdowego, zwłaszcza jego ubezpieczeń oraz w głębi obrony znad ugrupowania nieprzyjaciela.

3.4. Ugrupowanie oddziału /grupy/ rajdowego

Ugrupowanie bojowe oddziału /grupy/ rajdowego zależy od jego składu, charakteru obiektów nieprzyjaciela wymagających zniszczenia, warunków terenowych i sytuacji taktyczno-operacyjnej. Zasadniczy wpływ wywiera jednak skład oddziału rajdowego i charakter zadań.

Ugrupowanie bojowe oddziału rajdowego powinno zapewnić możliwość prowadzenia ciągłego rozpoznania, skrytość i samodzielność działania każdemu elementowi ugrupowania z osobną oraz dużą siłą uderzeniową /ogniową/, a także szybką koncentrację wysiłku całości sił na wybranym obiekcie ataku. Oddział /grupa/ rajdowy może przyjmować określone ugrupowanie na czas marszu - zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz na czas ataku i niszczenia obiektu nieprzyjaciela.

W skład ugrupowania oddziału rajdowego mogą wchodzić następujące elementy:

- patrole rozpoznania /wozy patrolowe/;
- grupy wsparcia ogniowego /artyleria do ognia pośredniego i na wprost oraz siły i środki OPL/;

- siły główne oddziału rajdowego /pierwszy rzut/ - odwód /drugi rzut/;
- siły i środki ubezpieczenia;
- siły i środki zabezpieczenia materiałowo-technicznego i medycznego.

Rozpoznanie na korzyść oddziału rajdowego należałoby prowadzić niejako w dwóch etapach, tj. przez siły i środki przełożonego /pułku i dywizji/ oraz elementy rozpoznania wchodzące w skład oddziału rajdowego.

Siły i środki przeznaczone do ubezpieczenia oddziału rajdowego zarówno w czasie marszu /przesunięcia/, jak i w czasie ataku /niszczenia obiektu/ powinny nie dopuścić do niespodziewanego uderzenia przez nieprzyjaciela i zapewnić zarazem szybkie rozwinięcie oddziału rajdowego do ataku na określony obiekt. Skład sił i środków ubezpieczenia powinien być w miarę możliwości minimalny. W całej rozciągłości należy przestrzegać zasady "ekonomii sił i środków".

Zasadniczy trzon i główną siłę uderzeniową stanowią siły główne i "rzut powietrzny" oddziału rajdowego. W skład sił głównych /pierwszego rzutu/ należałoby wydzielać $\frac{2}{3}$ sił i środków oddziału rajdowego.

Grupę wsparcia ogniowego stanowią pododdziały artylerii samobieżnej do ognia pośredniego i na wprost oraz siły i środki OPL. W czasie ataku i niszczenia obiektu nieprzyjaciela ogień powinien być ściśle zsynchronizowany i skoncentrowany na najważniejsze elementy obiektu ataku.

Odwód /drugi rzut/ jest niezbędny do realizacji wielu, często nieprzewidzianych zadań. Stąd też jego rola jest niezwykle ważna.

Zabezpieczenie medyczno-techniczne oddziału rajdowego nie może być realizowane wg obowiązujących zasad stosowanych w normalnych warunkach. Niezwykle ważne znaczenie w działaniach rajdowych ma "wzajemna pomoc" w zabezpieczeniu medycznym i technicznym. Sprzęt techniczny uszkodzony lub niesprawny, a nie nadający się do ewakuacji powinien być zniszczony /spalony/.

Z przedstawionej oceny poszczególnych elementów ugrupowania bojowego oddziału rajdowego wynika, że każdy element ugrupowania niezależnie od przeznaczenia powinien być zdolny do "samoobrony" w wypadku ataku sił nieprzyjaciela oraz w sumie tworzyć zwarty oddział /pododdział/ do szybkich i niespodziewanych uderzeń na obiekty nieprzyjaciela.

4. ORGANIZACJA DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

4.1. Planowanie działań rajdowych

W czasie organizacji natarcia sztab dywizji /armii/ może dysponować już niezbędnymi danymi o ugrupowaniu i obiektach nieprzyjaciela, których zniszczenie /obezwładnienie/ w zasadniczy sposób wpłynie na wykonanie zadania. Stąd też w czasie planowania działań zaczepnych /obronnych/ dowódca może w zamiarze /decyzji/ określić sposób organizowania i wysłania oddziałów rajdowych na terytory nieprzyjaciela.

Tworzenie oddziału rajdowego w działaniach bojowych jest możliwe w dwóch wariantach:

- przygotowanie oddziału rajdowego zawczasu w czasie planowania działań bojowych /ten sposób umożliwia ustalenie optymalnego

składu tego oddziału oraz właściwe zaopatrzenie i zabezpieczenie jego działania/;

- doraźne zorganizowanie oddziału rajdowego w toku walki /w wypadku wykrycia ważnych obiektów, a do jego wysłania w celu zniszczenia tych obiektów nie potrzeba dużo czasu i zbyt wielu zabiegów/.

Planowanie działań rajdowych odbywa się w ramach ogólnego planowania działań bojowych. W tym celu działania rajdowe mogą być uwzględniane i wyrażone w obowiązujących dokumentach bojowych /na mapie decyzji, planie operacji/ lub na oddzielnej mapie.

Na podstawie doświadczeń z dotychczas przeprowadzonych ćwiczeń wynika, że w planie działania oddziału rajdowego należy uwzględnić: kierunek działania, obiekty i kolejność ich niszczenia, skład oddziału rajdowego, sposoby przekroczenia rubieży styczności wojsk i wsparcia ogniowego, organizację współdziałania z oddziałem wydzielonym, siłami głównymi własnych wojsk lub desantem powietrznym, sposób uzupełniania środków materiałowych, kierunek powrotu i połączenia się z własnymi wojskami oraz inne zagadnienia.

Praca dowódcy oddziału rajdowego nad organizacją działań nie różni się zbyt radykalnie od ogólnie obowiązujących zasad, nie mniej jednak należy uwzględnić w niej szereg specyficznych właściwości wynikających z charakteru zadań bojowych.

4.2. Przygotowanie oddziałów /grup/ rajdowych do działań na tyłach nieprzyjaciela

Specyfika zadań bojowych i warunki w jakich będą realizowane te zadania wymagają odpowiedniego przygotowania oddziałów rajdowych.

Po podjęciu decyzji o wysłaniu oddziału rajdowego i ustaleniu jego składu, poszczególne jego pododdziały najcelowiej jest zgrupować w określonym rejonie. Na przygotowanie oddziału rajdowego do działań na tyłach nieprzyjaciela rzutują przede wszystkim ilość i charakter obiektów wydzielonych do zniszczenia, skład oddziału rajdowego i czas działania w głębi ugrupowania przeciwnika. Czynniki te określają limit amunicji i paliwa oraz zakres przygotowania oddziału rajdowego.

Przygotowanie oddziału rajdowego polega głównie na przeszkoleniu i zgraniu poszczególnych pododdziałów, wyposażeniu ich w niezbędne środki materiałowe, amunicję i sprzęt, dokonanie przeglądów technicznych BWP, czołgów i innych pojazdów oraz przydzieleniu sił i środków do zabezpieczenia medycznego i technicznego.

Zasygnalizowane problemy nie wyczerpują zagadnień przygotowania oddziału rajdowego do działań. Niezwykle ważnym problemem jest indywidualne przygotowanie poszczególnych żołnierzy do działań na tyłach nieprzyjaciela. Istotną rolę odgrywa w tym zakresie praca polityczno-wychowawcza. Każdy żołnierz i dowódcy pododdziałów muszą zdawać sobie sprawę z tego, że walczą na tyłach nieprzyjaciela, muszą wykazać się zatem pomysłowością i operatywnością w działaniu.

4.3. Organizacja współdziałania i zabezpieczenia bojowego

Współdziałanie między oddziałami rajdowymi, a siłami głównymi, oddziałem wydzielonym i desantem śmigłowcowym organizuje dowódca, który tworzy i wysyła oddziały rajdowe. Współdziałanie zaś wewnątrz oddziału rajdowego powinien organizować dowódca tego oddziału.

W organizacji współdziałania należy uwzględnić wszystkie możliwe warianty oddziaływania nieprzyjaciela w czasie realizacji poszczególnych zadań na tyłach nieprzyjaciela. Szczególną uwagę należy zwrócić m.in. na ustalenie jednolitych sygnałów wzajemnego rozpoznawania się i wskazywania celów.

Przed wykonaniem kolejnych zadań dowódca oddziału rajdowego powinien każdorazowo według potrzeb udokładniać współdziałanie oraz omówić sposób realizacji „zadań cząstkowych.”

Działanie oddziału rajdowego może być wsparte ogniem artylerii oraz uderzeniami jądrowymi i lotnictwa zarówno w czasie przekraczania /przenikania/ rubieży styczności wojsk, jak i w toku niszczenia określonego obiektu nieprzyjaciela. Uderzenia te muszą być ściśle zgrane co do czasu i miejsca.

Ważnym elementem zabezpieczenia bojowego jest obrona przed BMR. Dowódca oddziału rajdowego powinien w swojej decyzji określić głównie czynności w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia, zwłaszcza w czasie przemarszu i przebywania oddziału w rejonie wyczekiwania.

Ubezpieczenie oddziału rajdowego powinno być zawsze organizowane, niezależnie od charakteru wykonywanych zadań. Konieczność ta wynika z sytuacji w jakiej znajduje się oddział rajdowy, tj. na tyłach nieprzyjaciela. Ubezpieczenie ma na celu uniemożliwienie nieprzyjacielowi niespodziewanego napadu oraz zapewnić czas i warunki do szybkiego oderwania się oddziału rajdowego od nieprzyjaciela w przypadku zaatakowania oddziału.

Oddział rajdowy działający na tyłach nieprzyjaciela, wykonuje we własnym zakresie wszelkie przedsięwzięcia z zakresu zabezpieczenia bojowego. Dlatego też powinien dysponować odpowiednimi siłami i środkami do realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia bojowego.

5. PROWADZENIE DZIAŁAŃ RAJDOWYCH

5.1. Prowadzenie działań rajdowych w natarciu dywizji i pułku

W toku natarcia dywizji /armii/ oddziały rajdowe mogą działać i niszczyć obiekty na kierunku lub w określonym obszarze, przesu- wając się z reguły w głąb ugrupowania bojowego /operacyjnego/ nie- przyjaciela. Działania te składają się z szeregu równoczesnych lub następujących po sobie napadów i zasadzek oraz szybkich prze- sunięć i krótkich wyczekiwań w dogodnych do ukrycia rejonach.

Ugrupowanie oddziału rajdowego podczas działania w głębi obrony nieprzyjaciela powinno zapewnić szybkie zniszczenie okreś- lonych obiektów i dogodne warunki do przeprowadzenia boju spotka- niowego. Atak i niszczenie obiektu przeprowadza się z zaskoczenia w krótkim czasie, aby nieprzyjaciel nie zdążył stawić zdecydowanego oporu.

^{obiekty}
Zwalczane w głębi ugrupowania nieprzyjaciela posiadać będą różne wartości bojowe, które zależą głównie od ich przeznaczenia, dyspo- nowanego uzbrojenia, jego ilości i ludzi nim władających. Niektóre obiekty /np. baterie "Lanc"/ ochraniane są przez specjalne pod- oddziały ochrony i obrony. Biorąc pod uwagę ilość ludzi i uzbro- jenie stanowiących obsadę obiektów oraz przeliczając je na odpo- wiadającą ilość plutonów otrzymamy ich wartość i możliwości bojowe. Z uwagi na charakter obiektów, skład, potencjał ognia, sposób ochrony i obrony, możliwości manewrowe i tp. do zwalczania każdego z nich potrzebne będą określone siły i środki od kompanii do bata- lionu a niekiedy nawet pułku. Oddział rajdowy powinien się więc składać z wysoce manewrowych i posiadających dużą siłę ognia

pododdziałów piechoty i czołgów, środków wsparcia ogniowego, sił i środków rodzajów wojsk, a nawet przewodników znających doskonale teren. Skuteczne może okazać się również łączenie działania „szkół lądowych” ze śmigłowcami szturmowymi i grupami specjalnymi. W korzystnych warunkach /np. w pościgu/ celowe może się okazać włączenie śmigłowców szturmowych bezpośrednio w skład oddziału rajdowego i prowadzenie rajdu w wymiarze powietrzno-lądowym.

Oddział rajdowy do wykonania zadań może ze swego składu wysłać 1-2 grupy /grupy rajdowe/^{x/}, które zwiększą manewrowość, zdolność przenikania, szybkość oraz skracają czas na wyszukiwanie obiektów i ich zniszczenie /obezwładnienie/.

Oddział rajdowy może niszczyć obiekty nieprzyjaciela dokonując napadu, zasadzki lub uderzając ogniem i siłą pancerza wozów bojowych.

Czas prowadzenia /trwania/ działań rajdowych będzie najczęściej ograniczony zużyciem mps i amunicji. Jeżeli więc zajdzie potrzeba prowadzenia długotrwałych rajdów oddział rajdowy należy zaopatrywać w mps i amunicję. W zasadzie jest to możliwe jedynie drogą powietrzną lub przez opanowanie /zdobycie/ tych środków na tyłach nieprzyjaciela.

5.2. Prowadzenie działań rajdowych w obronie pułku i dywizji

Manewrowy charakter współczesnych działań bojowych, szybko zmieniające się sytuacje, istnienie luk, działania na kierunkach i inne właściwości współczesnego pola walki powodują, iż działania

^{x/} -----
Fakt tworzenia grup rajdowych ze składu jednego oddziału rajdowego miał miejsce w ćwiczeniu SOW w 1978 r. /"Szop-78"/.

rajdowe mogą być prowadzone we wszystkich rodzajach działań bojowych, w tym także w obronie. Możliwość stosowania działań rajdowych w obronie jest mniej korzystna niż w działaniach zaczepnych. Jednak w określonych warunkach, szczególnie w czasie organizacji obrony stosowanie tych działań może przynieść duże efekty.

Do najważniejszych obiektów jakie mogą być zwalczane przez oddziały rajdowe w czasie przechodzenia wojsk do obrony i w toku prowadzenia walki obronnej należą: środki napadu jądrowego, pododdziały artylerii raketowej, stanowiska dowodzenia, siły i środki walki radioelektronicznej, elementy systemu OPL oraz pododdziały i urządzenia tyłowe. Większość tych obiektów będzie przeważnie w ruchu, co wynika z natarcia, jakie będzie prowadził nieprzyjaciel.

Podstawowymi sposobami zwalczania przez oddziały rajdowe obiektów nieprzyjaciela będą napady i zasadzki. Dlatego też działania rajdowe składać się będą z szeregu równoczesnych lub następujących po sobie napadów lub zasadzek.

Okres, w którym pułk lub dywizja będą przechodziły do obrony, zwłaszcza w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem jest niezwykle trudny i skomplikowany. Wojska narażone będą na aktywne oddziaływanie nieprzyjaciela. W celu utrzymania aktywności działań bojowych i zmylenia przeciwnika co do zamiaru przejścia siłami głównymi do obrony, należy stosować różne formy walki. Jedną z form pozwalającą osiągnąć ten cel będą szeroko stosowane działania oddziałów rajdowych. Celem tych działań w okresie organizacji obrony będzie m.in. dezorganizacja systemu dowodzenia wojsk będących w styczności, /od najniższych szczebli/ poprzez niszczenie stanowisk dowodzenia i punktów obserwacyjnych, stanowisk

ogniowych artylerii, środków przenoszenia broni jądrowej oraz dezorganizację systemu rozpoznania.

W momencie przechodzenia z natarcia do obrony istnieje możliwość odcięcia części sił /kompania - batalion/ od sił głównych pułku lub dywizji. Umiejętne wykorzystanie w tym wypadku tych sił do działań jako oddziału rajdowego pozwoli w sposób zorganizowany i szybki niszczyć określone obiekty i dezorganizować natarcie nieprzyjaciela, a tym samym stworzyć sprzyjające warunki ~~na~~ przejścia do obrony siłom głównym pułku /dywizji/. Jest to niewątpliwie trudne i odpowiedzialne zadanie wymagające odpowiedniego składu i przygotowania oddziału rajdowego.

W toku prowadzenia walki obronnej celowe wydaje się użycie oddziałów rajdowych do zwalczania kolumn nieprzyjaciela podchodzących z głębi, szczególnie od rubieży rozwinięcia w kolumny batalionowe. Wymaga to ścisłego współdziałania z artylerią tak, aby tuż po przerwaniu jej ognia następowało uderzenie oddziału rajdowego.

Kolejnym zadaniem może być śledzenie przesunięć stanowisk dowodzenia, środków przenoszenia broni jądrowej i uderzenie na nie w odpowiednim momencie, głównie w czasie ich rozwijania. Działanie takie winno być z góry zaplanowane i uzgodnione co do czasu oraz miejsca w celu uniknięcia porażenia, szczególnie własną bronią jądrową, która w tym okresie będzie używana.

Duże korzyści może przynieść wykorzystanie oddziałów rajdowych do niszczenia tych elementów ugrupowania bojowego nieprzyjaciela, które ze względu na swe małe wymiary i dużą ruchliwość będą stanowiły cele trudne do niszczenia ogniem artylerii, bądź wymagały do ich zniszczenia bardzo dużej ilości amunicji. Do nich należy zaliczyć baterie artylerii raketowej LARS.

Głębokość działania oddziału rajdowego w składzie wzmocnionej kompanii nie powinna przekraczać 15-20 km, tj. na głębokość rozmieszczenia SD, środków przenoszenia broni jądrowej i tyłów dywizji. Pozwoli to z kolei na utrzymanie z nim łączności ogniowej i zwiększenie efektywności jego działania.

Podczas działań oddziałów rajdowych niezbędne jest ścisłe współdziałanie z organami rozpoznania, aby według otrzymanych od nich informacji kierować oddziały /grupy/ rajdowe w określone rejony /rozmieszczenia obiektów/ według ich ważności.

Stosując działania rajdowe w obronie należy dostrzegać problemy związane z ich zaopatrywaniem w środki walki i sposobami powrotu /przenikania/, połączenia siłami głównymi będącymi w obronie.

ZAKOŃCZENIE

Działaniom rajdowym nadano w ostatnim czasie wysoką rangę głównie dzięki takim czynnościom, jak: zaskoczenie, szybkość działania i śmiałość uderzenia.

Działania rajdowe polegają na zdecydowanym i niespodziewanym wyjściu w głąb ugrupowania nieprzyjaciela i uderzeniu tam, gdzie się tego najmniej spodziewa a straty jakie mu się zada w zasadniczy sposób wpłyną na przebieg walki.

W historii stosowane były tego rodzaju działania, chociaż nie nazywano ich rajdami. Z analizy ich opisu wynika, że wykonywane były na szczeblu operacyjno-taktycznym głównie w działaniach zaczepnych, a sparadycznie w obronie przez pułki, brygady i korpusy.

We współczesnych warunkach w wyniku ciągłej groźby użycia BMR, szybkiego rozwoju techniki bojowej oraz możliwości prowadze-

nia rozpoznania przez pułk i dywizję działania rajdowe należy łączyć ze szczeblem taktycznym. Współczesne założenia walki ogólnowojskowej stawiają przed wojskami szczególnie różnorodną gamę zadań. Nie można ich będzie wykonać trzymając się wyłącznie przyjętych dotychczas zasad. Dla przykładu o ile w czasie II wojny światowej, oddziały wydzielone mogły sobie pozwolić na wykonanie niejako dodatkowych zadań - rajdów, to dzisiaj musi on jak najszybciej wykonać swoje specyficzne zadanie nie wdając się w walkę. Te zadania powinien realizować specjalny element ugrupowania wojsk lądowych - oddział rajdowy. W tej kwestii są w zasadzie dwa stanowiska co do nazewnictwa tych nieszablonowych działań, a mianowicie:

- oddział wydzielony prowadzący działania rajdowe;
- oddział rajdowy jako doraźnie organizowany element ugrupowania bojowego.

Z analizy zadań, stojących przed dywizją i pułkiem wynika, że w pasie jej działania znajdzie się znaczna liczba obiektów mających wpływ na dalszy przebieg walki. Do najważniejszych z nich należą środki jądrowe, zwłaszcza manewrowe środki przenoszenia broni jądrowej, pododdziały minowania specjalnego, środki rakietowo-artyleryjskie, pododdziały zaopatrywania w amunicję specjalną, pododdziały obsługi technicznej, samoloty na lotnisku i tp. Stąd też znacznie wzrósł ciężar gatunkowy potrzeb zwalczania różnorodnych obiektów rozmieszczonych w głębi ugrupowania przeciwnika. Współcześnie siła każdej z walczących stron zależy w dużej mierze od posiadanych w głębi sił i środków. Dlatego jednoczesne oddziaływanie na całą głębokość ugrupowania przeciwnika jest jednym z najważniejszych wymagań, od których spełnienia zależy powodzenie w walce.

Oddziały rajdowe mogą z powodzeniem dezorganizować również system dowodzenia, rozpoznania i manewr nieprzyjaciela, paraliżując zdolność szybkiego reagowania na przebieg walki; czynią tym samym jego wojska bardziej wrażliwymi na uderzenia ogniowe i jądrowe.

Oddziały rajdowe należałoby przeznaczać do wykonania następujących zadań:

- zwalczania siły i środków jądrowych nieprzyjaciela /pododdziały ogniowe i minowania specjalnego/;
- dezorganizowania działań nieprzyjaciela na kierunku natarcia i w rejonach jego obrony;
- zwalczania elementów systemu dowodzenia nieprzyjaciela;
- niszczenia środków walki radioelektronicznej;
- niszczenia środków wsparcia ogniowego /artylerię, śmigłowce uzbrojone na lądowiskach i tp./;
- zwalczania i niszczenia elementów systemów logistycznego nieprzyjaciela.

SZEF KATEDRY TAKTYKI OGOLNEJ

M. Wasilewski
gen. bryg. Marian WASILEWSKI

Wydrukowano w 20 egz.
Egz. Nr 1-20 Bibl. Gł.OZS
Wyk. płk T. Wójcik
Nr PF-1309/WW

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. _____

~~X~~ 40741